

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на

Агрон Куртиши

задочен докторант към Катедра "Радио и телевизия",

Факултет по журналистика и масови комуникации,

Софийски университет „Св. Климент Охридски”

на тема

Медийният преход в Македония

и процесите на демократизиране в медиите

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки

(Журналистика – Медийна система в Македония)

Изследователският интерес на Агрон Куртиши е насочен към начина, по който се разгръща преходът в медийната сфера в Македония и по-конкретно към взаимодействието между медиите и политиката в страната. Трудът има амбициозен панорамен характер. Анализът на Куртиши е един от първите по-мащабни проекти, обхващащи проблематиката не само в детайли, но и в една по-широка времева рамка: от периода на социализма, до развитията през последните години. Така изследването успява да си отвоюва несъмнена значимост. Тя до голяма степен се дължи не само на прецизността и на обхвата на анализа, но и на критическата перспектива, превърната в основна ценност на текста. Както авторът сам посочва, подобен критически ориентиран медиен анализ в Македония „се счита за табу” (с.62, автореферат).

Теоретичната рамка на текста, наред с останалите автори, до голяма степен се опира на тезите на Карол Якубович за промените в посткомунистическите медийни системи. Категориалните уточнения по-

нататък добре подкрепят собствения анализ на автора. За да подсили анализа, Куртиши е провел и редица интервюта (с медийни собственици, журналисти, експерти). Интервютата до известна степен компенсират липсата на достатъчно данни, включително и статистически, за състоянието на медийната среда в Македония.

Едно от най-ценните достижения на текста са анализите на собствеността на ключови средства за информация в Македония и на начините, по които притежателите на медии влияят върху редакционните политики.

Анализирана е медийната концентрация в страната. Тук са разкрити и едни от най-съществените зависимости на медиите от политически и икономически фактори. Текстът проследява в детайли сложните позиционирания между медиите и властта, и ефектите от тези взаимозависимости върху характера на прехода в Македония.

Историческата ретроспекция е допълнена от пространен анализ на медийната система на Македония. Текстът изчерпателно преминава през електронните и печатните медии, през обществените и частните средства за информация. Анализирано е състоянието на медийния пазар.

Разгледана е ролята на медийното законодателство, на регулаторните и саморегулаторни органи.

Особено внимание е отделено на въпроса за свободата на медиите в Македония и на прилагането на професионалните журналистически стандарти. Тук са идентифицирани друга част от основните проблеми на медийната среда в страната. Сред тях Куртиши поставя факта, че „цензурата и ограничаването на свободата в журналистическата работа са непреодолими” и че „автоцензурата сред журналистите не се възприема като проблем, а като част от ежедневието” (с. 48, автореферат). В заключителните страници авторът дава ценни идеи за практически мерки за подобряване на медийната среда в Македония.

Агрон Куртиши демонстрира умение за провеждане на исторически анализ и за разкриване на причинно-следствените връзки между събитията. Заедно с това, теоретичната култура на автора е добра. Дисертацията се отличава с оригиналност и самостоятелност. Тя е представена на немски език (на немски бе и обучението на Куртиши по време на срока на докторантурата).

С изследването си Агрон Куртиши разкрива потенциал да се превърне в един от утвърдените медийни експерти в Македония. Той е автор на редица публикации, свързани с ролята на средствата за информация в хода на прехода и дисертацията му може да допълни тази поредица. Работата му има и важно гражданско измерение, защото за първи път разглежда въпроси, по конюнктурни причини оставали до момента до голяма степен пренебрегнати в изследванията на медиите в Македония.

В заключение, имайки предвид значимостта на предложения труд, научната му задълбоченост, солидната аргументация, многопосочността и богатството на изводите, както и приносните моменти, препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Агрон Куртиши образователната и научна степен „доктор”.

09.05.2015 г.
гр. София

Член на научното жури:

доц. д-р Орлин Спасов